

Novi europski okvir za gradsku mobilnost

- u tijeku je izrada mišljenja Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Komunikaciji Komisije [COM\(2021\) 811 final](#)

Zašto okvir EU-a za gradsku mobilnost?

- Unatoč naporima, gradovi se još uvijek suočavaju s velikim izazovima za daljnje poboljšanje svoje mobilnosti i prometnog sustava
- Negativne posljedice prometa na društvo, zdravlje i okoliš - emisije stakleničkih plinova, onečišćenje zraka, buka, prometna zagušenja i smrtni slučajevi na cestama
- Paket urbane mobilnosti iz 2013. - evaluacija je istaknula nekoliko problema

Rezultati evaluacije paketa iz 2013.

- Posebno je naglašen nedostatak izrade planova održive urbane mobilnosti (SUMP) na razini EU-a.
- Nedostatak dosljednog prikupljanja podataka o urbanoj mobilnosti.
- Potreba za boljim okvirom upravljanja na razini EU-a.

Širi kontekst javnih politika

- Izazovi su istaknuti u europskom zelenom planu, Strategiji održive i pametne mobilnosti (SSMS), paketu Spremni za 55, Akcijskom planu za nultu stopu zagađenja i Europskom planu za borbu protiv raka.
- Revizija Transeuropske prometne mreže (TEN-T).

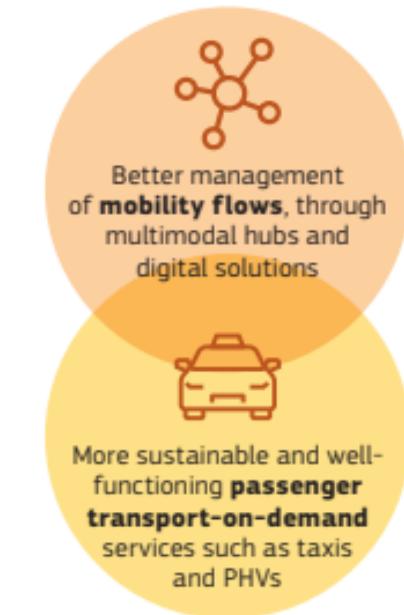
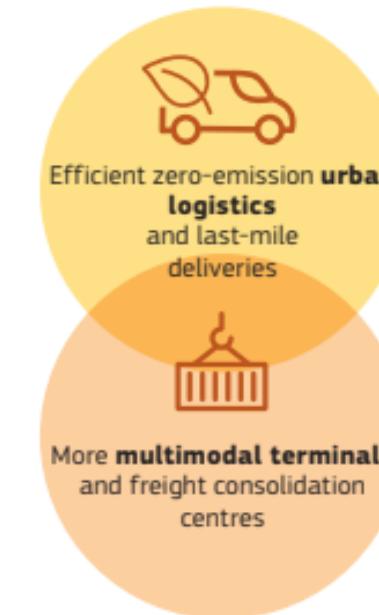
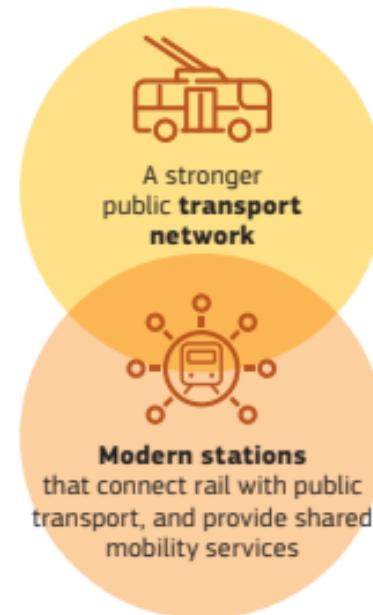
Novi zahtjevi izneseni u revidiranoj Uredbi o TEN-T za najveća 424 grada u EU-u na TEN-T mreži za usvajanje plana održive urbane mobilnosti (SUMP)

- Europski stup socijalnih prava:

*Svatko ima pravo na pristup osnovnim uslugama dobre kvalitete, uključujući vodu, kanalizaciju, energiju, **promet**, finansijske usluge i digitalne komunikacije. Potpora pristupu takvim uslugama bit će dostupna onima kojima je potrebna.*

Ciljevi

- Razvoj javnog prijevoza, pješačenja i biciklizma, kao i povezanih usluga dijeljene mobilnosti – na nacionalnoj i lokalnoj razini.
- Socijalna uključenost te važna odrednica prema dobrobiti, posebno za skupine u nepovoljnem položaju.

Cilj

- Jačanje okosnice kolektivnog/javnog prijevoza, bolje opcije za aktivnu mobilnost (npr. pješačenje, vožnja biciklom) te učinkovitu urbanu logistiku s nultom emisijom i dostavom „posljednje milje”.
- Potrebno je bolje upravljanje prometom i mobilnošću putem multimodalnih čvorišta i digitalnih rješenja kako bi se povećala učinkovitost cijelog sustava.

Prijelaz sa sadašnjeg pristupa koji se temelji na prometnim tokovima na pristup koji se temelji na održivijem kretanju ljudi i robe!

Na koji način? Glavne mjere

- Jačanje uloge TEN-T čvorova u gradovima
- Naglasak na SUMP-ove i planove upravljanja mobilnošću
- Praćenje napretka – važnost pokazatelja održive urbane mobilnosti
- Atraktivne usluge javnog prijevoza, podržane multimodalnim pristupom i digitalizacijom
- Zdravija i sigurnija mobilnost: fokus na hodanje, vožnju biciklom i mikromobilnost
- Gradska teretna logistika s nultom emisijom i dostava u „posljednoj milji”
- Digitalizacija, inovacije i nove usluge mobilnosti
- Prema klimatski neutralnim gradovima: otporan, okolišno prihvatljiv i energetski učinkovit gradski prijevoz
- Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta

Mišljenje EGSO-a (u izradi)

- Naša je glavna poruka da EGSO pozdravlja komunikaciju Komisije o novom okviru EU-a za urbanu mobilnost.
- Dokument je objavljen u pravo vrijeme, s obzirom na izazove koji se odnose na potrebu brige o okolišu i one koji su se pojavili tijekom pandemije COVID-19, što mijenja način na koji razmišljamo o mobilnosti i, šire, o urbanom životu i radu.

Potrebno je uspostaviti pravu ravnotežu između zaštite okoliša i uključivosti urbane mobilnosti. Potreba za smanjenjem emisija ne bi trebala dovesti do smanjene mobilnosti i isključenosti iz prometa.

Mobilnost kao ljudsko pravo

- Pravo na mobilnost kao temeljno ljudsko pravo, također je uključeno u Europski stup socijalnih prava.
- Ambiciozno djelovanje EU-a kako bi gradski prijevoz bio inkluzivniji.
- Mobilnost treba promatrati kao čimbenik koji može promicati jednakost, posebno jednake mogućnosti.

Uključivanje dionika

- Zajedniči rad na poboljšanju mobilnosti, ne samo u gradovima, već i šire u **urbanim funkcionalnim područjima** (uključujući periurbana i ruralna područja).
- **Izrada planova održive urbane mobilnosti (SUMP) i planova održive urbane logistike (SULP)** kao i prostorno planiranje koje se proteže **izvan urbanih granica**.
- Stručna skupina za urbanu mobilnost – promjena sastava i otvaranje prema ljudima izvan javne uprave.
- Razviti strukturiraniji angažman mladih u području klime i održivosti u procesu donošenja politika i odlučivanja u EU-u.
- Međunarodna suradnja i umreživanje – EK: daljnji razvoj **Inicijative CIVITAS** u skladu s drugim urbanim inicijativama.

Svijest i vještine

- Podizanje svijesti putnika i poslovnih subjekata o gradskoj mobilnosti i logističkim opcijama, posebice o optimizaciji korištenja automobila. Iznimno je važna uloga obrazovanja i široke suradnje između različitih institucija i organizacija.
- Razvoj digitalizacije stvara nove prilike i potencijale, ali i rizike.
- Mora se osigurati da se pojavom novih alata za mobilnost ne ograničava pristup mobilnosti onima koji ih iz različitih razloga ne mogu ili ne znaju koristiti.
- Poboljšanje digitalnih vještina i sigurnosti stoga su od posebne važnosti.
- Načela transparentnosti i demokratskog upravljanja se moraju poštivati u pogledu podataka dobivenih putem digitalnih aplikacija.

Fondovi

- Vlastiti resursi - države članice EU-a i lokalne vlasti, koji uz izradu SUMP-ova i SULP-ova mogu pokazati političku volju za promjenom u ovom području.
- Trebalo bi razmotriti izdvajanje posebnih sredstava za razvoj prometne infrastrukture u okviru fondova EU-a.
- Komunikacija: Horizon Europe – „misija” stvaranja 100 klimatski neutralnih i pametnih gradova do 2030., pretvarajući te gradove u žive laboratorije koji nadahnjuju sve druge gradove.

Uvjeti rada i izgledi za zapošljavanje

- Učiniti zapošljavanje u području urbane mobilnosti atraktivnijim, posebno u javnom prijevozu, gdje nedostaje kadrova i gdje prevladava starija radna snaga.
- Socijalni dijalog za poboljšanje uvjeta zapošljavanja.
- Prijedlog Komisije za poboljšanje uvjeta rada koji se obavlja putem internetskih platformi.

Javni prijevoz

- Ovaj način prijevoza trebao bi pružati visokokvalitetne usluge i biti pristupačan.
- Sigurnost
- Ambiciozno djelovanje za poticanje javnog prijevoza, naročito jer ima poseban utjecaj na poboljšanje jednakih mogućnosti.

Pokazatelji

- Pouzdani i usporedivi pokazatelji mobilnosti.
- Prije svega treba koristiti pokazatelje prema cilju održivog razvoja UN-a br 11. Održivi gradovi i zajednice
- Prikupljanje i kompiliranje podataka zahtijeva značajan napor gradskih uprava.

Vremenski okvir za mišljenje EGSO-a

- 14. 12. 2021 – objava
- 7. 4. 2022. – usvajanje na stručnoj sekciji TEN – Promet, energija, infrastruktura i informacijsko društvo
- 18-19. 5. 2022. – usvajanje na plenarnoj sjednici EGSO-a

Hvala na pažnji!

Mateusz Szymański
Europski gospodarski i socjalni odbora (EGSO)
mateusz.szymanski@eesc.europa.eu

www.eesc.eu